

1
Z
3

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa. —

C. K. Rząd krajowy uwolnił miejsce Konceptysty gubernijalnego przez posunięcie uro. Władysława Kraińskiego, nadał Henrykowi Saar, Prątkantowi Konceptowemu przy c. k. Rządzie krajowym niższej Austrii.

O k ó l n i k.

Względem wydawania nowych kuponów na prowizyje i assygnacyj na kupony od 2 1/2 procentowych w monecie konwencyjnej obligacyj na pożyczkę, mocą Uniwersału z d. 29. Marca 1815 otworzoną.

Gdy przy największej części obligacyj 2 1/2 procentowych w monecie konwencyjnej na pożyczkę Uniwersałem z d. 29. Marca 1815 otworzoną, wydanych, kupony na prowizyje z dniem 1. Sierpnia r. b. wychodzą, przeto w skutek dekretu Kamery nadwornej z d. 4. Maja r. b. podaje się do publicznej wiadomości, że c. k. powszechna Kassa długów Stanu i banku, nakaz już odebrała, aby począwszy od miesiąca Sierpnia r. b. z okazaniem obligacyj oryginalnych, półroczne podpisem wyższego Urzędnika pomienionej Kassy, za pomocą *Stampiglii* wyciśnionym, opatrzone kupony prowizyjne, na dalsze trzynaście lat, a zatem ciągłe po d. 1. Sierpnia 1840, a razem i assygnacyje na nowe kupony prowizyjne (*Talons*) wydawała.

Te nowe kupony drukowane będą na papierze, do tego użytku właściwie sporządzonym, który dla każdego kuponu i każdej kuponowej assygnacyi, mieć będzie znak wodny. Litery do drukowania są nowe i wyłącznie tylko do wytłaczania kuponów i kuponowych assygnacyj i nie innego drukowania, używane będą.

Każdy kupon i każda kuponowa assygnacyja będzie miała brzegiem ozdobę i stępel suchy. Takie ozdoby brzeżne, jak i tak zwane *Rastra* na kuponach i assygnacyjach kuponowych, będą dla każdej kategorii kapitału tychże obligacyj, odmienne.

Stępel na assygnacyjach kuponowych będzie odmiennego kształtu, jak na kuponach. Stopa procentowa i półroczna ilość procentu wyciśnione będą na ozdobach brzeżnych w tym sposobie, iż napis białym okazywać się będzie.

Kupony procentowe, następnie wydawać się

mające, już nie za okazaniem obligacyj, lecz tylko za okazaniem Talonów wydawane będą, a względem umorzenia zaginionych Talonów procentowych, zachowane być mają wszystkie owe przepisy, Okólnikiem z d. 16. Stycznia 1824 r. wskazane, przez które wydawanie nowych kuponów procentowych i Talonów do obligacyj na pożyczkę loteryjną Wiedeńskiego banku miejskiego z roku 1797 ogłoszonym zostało.

— Z Wiednia. —

N. Pan raczył w posełstwach zagranicznych następujące przedsięwzięć odmiany: C. k. nadzwyczajnego Posła i pełnomocnego Ministra na król Pruskim Dworze, Szczepana Hrabiego Zichy mianował Cesarz. Jmó c. k. Posłem na ces. Rossyjskim Dworze; c. k. nadzwyczajnego Posła i pełnomocnego Ministra na król Bawarskim Dworze, Józefa Hrabiego Trautmansdorf-Weinsberg w takim samym charakterze na król Pruskim Dworze i nakoniec c. k. nadzwyczajnego Posła i pełnomocnego Ministra na Dworze Xięcia Heskiego, Kaspra Filipa Hrabiego Diesenberg, równie w takim charakterze na król Bawarskim Dworze.

N. Pan raczył król. Saskiemu rzeczywistemu tajnemu Radcy i dotychczasowemu W. Ochmistrowi panującego Króla Jmci, Margrabiemu Alexandrowi Piatti, dać order korony żelaznej 1szej klasy.

W d. 2. Lipca r. b. o godz. 9tej rano i w dniach następujących przedsięwzięte będzie w salach klasztoru Franciszkańskiego piąte losowanie pożyczki 37,500,000 ZR. M.K. otworzonej w roku 1821.

Losowanie nastąpi podług planu ciągnięcia do wiadomości powszechnej podanego, z zachowaniem postępowania w uwiadomieniu z d. 7. Grudnia 1821 r. wskazanego, a to w obecności dwóch c. k. Kommissarzy nadwornych, Radcy nadwornego c. k. Ministerstwa skarbu, uro. Schwarhubera, i Dyrektora procentowego długu Stanu, Radcy nadwornego Scharffa, tudzież Członka Dyrekcji uprzy. Austr. narodowego banku.

Skutek tego losowania podany będzie, po ukończeniu, do wiadomości publicznej, a wypłaty wskazane podług planu losowania, począwszy od d. 1. Października 1827 skutecznie będą w c. k. Kassie uniwersalnej długu Stanu i banku, i w domu wexlowym M. A. Rothszylda i Synów w Frankforcie nad Menem.

)

— Z Węgier. —

Gazeta Preszburška z d. 5. Czerwca donosi: „Oprócz namienionego projektu do przedstawienia względem artykułów do prawa ku ułatwieniu stosunków pieniężnych między prywatnymi, odczytano jeszcze w d. 31. Maja w Izbie Stanów inny podobny projekt, względem innych już wygotowanych artykułów, dnia następującego (1. Czerwca) na posiedzeniu cyrkularnem sprostowano, poczem na 233ciem posiedzeniu Sejnu, które w Izbie Magnatów poczęło się o godzinie 10tej, a w Izbie Stanów o godzinie 11tej, sprostowano, i Izbie pierwszej odesłano; ta znowu swoje spostrzeżenia na projekt do przedstawienia względem korelacji dniem wprzódty odbranej osobnem poselstwem przesała, co dyktaturze oddano. Tu nastąpiło wspólne posiedzenie Izb obudwóch, na którym ogłoszone cztery najwyższe Rezolucyje z d. 17. Maja: 1) względem funduszu Hrabiego Władysława Festetics z Tolny, zrobionego dla ćwiczenia się młodzi Węgierskiej w umiejętnościach wojskowych, rozkazał N. Pan w myśli fundatora sporządzić dokument i takowy sobie przelażyć; 2) względem prośby o niepodległość król. Uniwersytetu umiejętności, raczył N. Pan odpowiedzieć, iż, jak dawniej tak i na przyszłość publicznemu wychowaniu i król. Uniwersytetowi Swoję przyrzeka opiekę; 3) względem dokumentów dotyczących się kraju lub osób prywatnych, znajdować się mających w archiwum kameralnym lub za granicą, N. Pan rozciąga Rezolucyją z d. 17. Października 1802 i na byłe Weneckie archiwum Państwa, a co się dotyczy dokumentów prywatnych, po wysłuchaniu Władz wyda Rezolucyją na przyszłym Sejmie; 4) na podane trzy Postulata z d. 27. Marca b. r. Rezolucyja najwyższa jest następującej treści: a) Co do ciągłego mieszkania Hrabiego Banusa Kroacyi, w Królestwach Kroacyi, Dalmacyi i Sławonii, N. Pan nie może w najmniejszej rzeczy ścieśniać prawa, zapadłego przez przeniesienie Banusa, potrzebne dla służby, a nadto, że dla zarządu politycznego, sądowego i wojskowego, stosownie do okoliczności tymczasowie zaradzano; b) względem utworzenia szkoły nawigacyjnej w portach Węgierskich Rezolucyja z d. 17. Października 1802 już postanowiła, gdy jednak późniejsze przeszkody wykonać onej nie dozwolity, N. Pan rozkazał teraz, aby szkoła wspomniona została zaprowadzoną, na którą, gdyby brakło funduszu, takowy aż do uregulowania z dochodów król. będzie uzupełniony; c) względem uprawy tytoniu najwyższy Reskrypt z d. 6. Grudnia 1807 dosyć wyjaśnia wartość, jaką N. Pan na tę gałąź przemysłu kładzie; nadto, że dla odbytu tego artykułu cło od wywozu na 1/6 zniżone i t. p. — Te najwyższe

cztery Rezolucyje kazano wydrukować. — Tegoż samego dnia (1. Czer.) odprawiły Stany posiedzenie cyrkularne, dla naradzenia się nad Poselstwem Izby Magnatów, dotyczącem się przedstawienia artykułów korelacji, które na 234tém posiedzeniu przyjęto. Po niejakich rozprawach między obudwoma Izbami nastąpiła w tej mierze, jakoteż i na powyższy projekt zgoda, a gdy ten ostatni jako terazniejsze przedstawienie na czysto przepisywano, odczytane zostały dokumenta funduszowe na założenie Akademii węgierskiej narodowej, mocą których Bishop Kopatsy ofiaruje 2,000 ZR. M. K., Baron Karol Zay z Csoemoer 2000 ZR. M. K. i Baron Karol Mandl 1000 ZR. M. K.; co z okłaskami przyjęto. Po zebraniu się Izb obudwóch powyższe przedstawienie, jakoteż drugie względem Uniwersytetu Ludwyka odczytano, podpisano i do N. Pana przestano.

Ze Styryi, Tyrolu i Karyntyi smutne nadchodzą doniesienia o szkodach, jakie tam powodzie przez reptowne stopnienie śniegu przrządziły. — Takie same wiadomości zawiera Gazeta Klagenfurcka z d. 15. z. m. i dodaje, że woda na rzekach do niestychanej doszła wysokości, mosty po większej części pozrywała i drogi popsuta, zład szkody w hamerniach i młynach są niezmierne. — (G. W.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Wielka Brytania i Irlandyja.

W d. 9. Czerwca odprawiono w domu P. Kanninga w Downing-Street, radę gabinetową, na której znajdowali się: Xiążę Portland, Margrabia Lansdown, Margrabia Anglesea, Hrabia Harrowby, Hrabia Carlisle, P. Kanning, P. Bournes, Wice-Hrabia Goderich, Wice-Hrabia Dudley and Ward, Wice-Hrabia Palmerston, Lord Bexley, P. Wynn i P. Tierney.

W d. 1. Czerwca oświadczył Hrabia Westmoreland w Wydziale bilu zbożowego, że choćby odpowiedzialnym, iż takowy zalecał jako były Minister, chociaż sądzi, że powinna być postanowiona cena, od której mogłoby się dopiero uczynić pozwolenie przywozu, do czego przeloby 60 szyl. — Hrabia Stanhope wnosil, aby wyliczyć mąkę od wszystkich przepisów bilu. — Lord Goderich zwrócił uwagę na to, że istniejący rozkaz wprowadzenia mąki opiera się jeszcze na akcie Parlamentu Irlandzkiego, że z resztą przywódca mąki nigdy nie był znaczną, oprócz, gdy zleżniwa wypadły w całej Europie, że korzyści przywozu r. 1801 ze Zjednoczonych Stanów Ameryki północnej nie miały stosunku do *risico* i że poprawka tylko ten miałaby skutek, iżby mone

polijum mąki dostało się w ręce kilku bogatych młynarzy blisko Stolicy. Lord Ellenborough popierał tenże, jako Anglik uważający korzyści Irlandyi, gdzie włożono wielkie kapitały w zboże i mąkę i do pewnego stopnia chce ón mieć mąkę i popolijum ku obronie owego kapitału. — Hrabia Harrowby nie przystawał na to, aby dla Irlandyi wyłączono wszystkie mąkę zagraniczną; sądzi ón, iż wszystkie prawa zbożowe rozciągnięte są razem i na mąkę; lecz przypuścmy, iżby tak nie było, tedy zapytałbym się Waszych Wysokości, czyli mogli byście w terażniejszem położeniu zakazać artykułu, stanowiącego najważniejszy wywóz Zjednoczonych Stanów, co by ich pozbawiło głównego środka kupowania naszych wyrobów? — Hrabia Malmesbury sądził: Ogołacać Irlandyją z korzyści dla Zjednoczonych Stanów, jestto okazywać dla nich uczucie, którego dla nas nigdy nie okazywały, i przeciwnie nie masz kraju nad ten, któregoby ustawy handlowe bardziej sprzeciwiały się interesom rękodzielni Angielskich. (Słuchajcie!)

— Poprawę tę bez głosowania odrzucono.

Z doniesień o tem posiedzeniu nie widać, czyli głosowano na wniosek Hrabi Bathurst, aby wypuścić słowa: Po wszystkie czasy; z resztą jako Minister wniósł ón nasamprzód ten bil imieniem Hrabięgo Liverpola. — Hrabia Lauderdale był obecny; lecz mówił mało; między innymi: Zamiaрем jest bilu niżyc ceny zboża; że zaś wysokie ceny każą wnosic na pomnożenie zużycia i lepszy dochód dla klas pracowitych, przeto właśnie niskie ceny nie są zupełnie do życzenia.

Lord Ellenborough zwracał uwagę na poprawkę, na której oparty bil z 1815, w zamiarze, aby istotny zakaz przywozu postanowić (aż do pewnej ceny) w niejsiu przyjętego w bilu systemu, to jest dla pozornie zakazowi równającego się. Lord Goderich pytał go o cenę, od której to nastąpić powinno. Lord Ellenborough zastrzegł sobie oznaczyć takową dopiero wtedy, gdy zarząd będzie przyjętą. Atoli poprawka takowa została 82 głosami przeciwko 38 odrzuconą.

Xiążę Wellington rzekł: »Będąc obecny szczególnemu Wydziałowi względem handlu zbożem i rozważywszy troskliwie doniesienia przez ten Wydział odebrane, zdaje mu się konieczną rzeczą, że systemat składowy przez ustanowienie cen średnich nie może być użyty za narzędzie do defraudacyi (słuchajcie! słuchajcie!) Ma ón powody do wierzenia, że jego zacny przyjaciel (Lord Goderich) zezwoli na inny środek, który teraz przedłoży, aby tak systemat składowy na pewnej oprzecz zasadzie, jakoteż wszelkiemu w ustanowieniu cen średnich zapobiedz oszukaństwu. Jako poprawkę, przekłada ón, aby obce zboże pod zam-

knięciem nie mogło być tykane, dopóki cena średnia nie dojdzie 66 szyl.« (Słuchajcie!)

Lord Goderich rzekł: »Jego zacny przyjaciel bardzo go źle zrozumiał, gdy może przypuścić, że się kiedyś za takim oświadczył warunkiem; właśnie przeciwnie, jest ón tego zdania, że przyjęcie takowego warunku pociągnęłoby, za sobą, zupełne odrzucenie całego bilu (Głosy: »Niel nie!« i śmiech na ławkach opozycyjnych.) Nie może ón należycie wiedzieć, co zaeni Lordowie rozumieją przez tę wesolość, chce ón tyle powiedzieć, iż przekonanie jego, śmiechem z niego nie wyruguja. Jestto jego obowiązkiem sprzeciwić się poprawce zacnego Xięcia, ta albo wiem właśnie sprzeciwia się zasadom bilu i zdaje się wspierać systemat zakazu, który bil znieść zamierza. Osobliwą jest rzeczą, iż jego zacny przyjaciel, co dawniej miał dosyć sposobności uważać niedoskonałość bilu, tego nie zważał, dopiero teraz chce takową postrzegać. (Słuchajcie! słuchajcie!)

Xiążę Wellington odpowiedział, iż nigdy nie był przy układaniu bilu, raczej dopiero pierwszy raz widział go już drukowanym, wszakże powszechnie onegoż zasady ku dobru kraju wspierał, nie obowiązując się atoli popierać wszystkich warunków. — Lord Goderich odpowiedział, że właśnie życzy sobie wiedzieć, czyli się zgadza w tej mierze ze swoim przyjacielem; jego poprawkę bowiem tak rozumie, że żadne zboże pod zamkiem, lub na okręcie nie powinno być na ład wykładane, dopóki cena średnia nie doszła 66 szyl.? Xiążę przyznał to zdanie. — Słuchacze zostali oddaleni i niebawem usłyszeli odgłos radosny opozycji. Poprawkę przyjęto 78 głosami przeciwko 74.

Następujący Parowie głosowali za poprawką Xięcia Wellingtona: Xiążęta: Wellington, Rutland, New-Castle, Bedford, Beaufort, Northumberland, Richmond, Athol; Margrabiowie: Cambden, Salisbury, Thomond, Bate; Herford, Winchester, Londonderry, Donegall, Lothian. Hrabciowie: Aylesbury, Stanhope, Dighy, Rosslyn, Malmesbury, Aboyne, Brealdabane, Cassils, Falmouth, Chichester, Fitz-William, Lausdale, Bradford, Bathurst, Tankerville, Beauchamp, Wicklow, Prowforet, Plymouth, Mauvers, Westmoreland, Grey, Rochfort, Maclesfield, Dartmouth, Kinnoull, Derby, Powis, Harewood, Abergaveny, Jersey, Mansfield, Orford, Ernlof, Aberdeen, Lauderdale. Wice-Hrabiowie: Arbutnot, Melville, Stratsalfan, Beresfort. Lordowie: Clifford, Feversham, Carbery, Dacre, Ellenborough, Kenyon, Middleton, Colchester, Redesdale, Gage, Belton, Dufferin, Yarboroug, Boston, Willevy de Broke, Rollo, Gwydyr, Farnham i

Rodney. Biskupi: z Bath i Wells. Lord Carrington.

W d. 8. Czerwca pytał się Margr. Londonderry w Izbie Parów, czyli prawda, że pewnym Lordom, którzy głosowali za poprawką Lorda Wellingtona, oznajmiono, że tracą swoje miejsce u Dworu, jeżeli na następnem posiedzeniu nie będą w przeciwnej myśli głosowali. Lord Goderich oświadczył, iżby zagroził prawom korony, gdyby na to pytanie chciał odpowiedzieć; Król jest Panem na swoim Dworze, może zastrzymać lub oddalić tego, kogo mu się podoba. Lord Goderich wniósł, iż żąda, aby poprawkę przed kilku dniami przyjętą, jeszcze raz wziąć pod rozpoznanie, by raport Wydziału na Poniedziałek był zrobiony, i dodał, że trzecie odczytanie bilu wniesie w Piątek za ośm dni.

Na ostatniem posiedzeniu Izby wyższej oświadczył Hr. Delaware, że nie dawno głosował za poprawą Xięcia Wellingtona, i potem miejsce swoje na Dworze królewskim złożył. Lecz to stało się dobrowolnie, a tym, co z Xięciem głosowali, bynajmniej nie zagrożono utratą posady.

Gwiazda z d. 13. Czerwca zawiera z Londynu co następuje: Na posiedzeniu dzisiejszem wieczornem Izby wyższej toczyły się dalsze obrady nad bilem zbożowym. Poprawkę Xięcia Wellingtona przyjęła Izba zamieniona w ogólny komitet. Przyjaciele Ministerstwa, za główną przyczynę poprawki, tę naznaczają okoliczność, iż, gdy się Izba zamieniła w Wydział, nie są przypuszczane głosy przez prokuracyją. Raport ogólnego Wydziału podaje się Izbie jako komitetowi, poczem można na nowo przystąpić do głosowania, a wtedy można także przez prokuracyją głosować. Walka Ministerstwa i opozycyi miała zająć tego wieczora; albowiem zaledwie podano raport Wydziału, gdy powstano na poprawkę Xięcia Wellingtona. Lord Goderich mówił przeciwko tejże; Xiążę wyrzekł kilka objaśniających słów względem swojego postępowania, i oznajmił, że poprawkę ową chce cofnąć; że zaś takową inni Parowie uparczywie popierali; wszczęły się zatem długie rozprawy, przystąpiono do głosowania, i ten był skutek, iż onę większością 11 głosów przyjęto. Parów 133 głosowało za poprawką, a 122 przeciwko takowej.

Kanclerz Izby skarbowej żądał na posiedzeniu Izby niższej w d. 8. Czerwca, aby też zamieniła się w Wydział subsydjów, poczem odczytał poselstwo królewskie (w przeszłym numerze umieszczone) i wezwał Izbę, aby dała zdanie swoje za zezwoleniem summy 500,000 funt. szterl. na wydatki, dotyczące się stosunków Angielskich z Portugalią. Uczynił on uwagę, że

okoliczności, wymagające wysłania wojsk do Portugalii, jeszcze istnieją, nie mają atoli już tej siły i dążności. Ponieważ jest nadzieja, że niebawem rzeczy te ostatecznie załatwione zostaną, przeto zdaje się bardzo bliskim być czas, w którym nie będzie więcej powodu do dalszego Anglii pośrednictwa. Polityka Hiszpanii, chociaż kraj ten zmienił swoje plany, stała się jednostajniejszą i mocniejszą. Po przymówieniu się wielu Członków za i przeciwko wysłaniu wojsk do Portugalii i żądaniu kredytowi, przyjęto wniosek. (G. W.)

Na wielkiem zgromadzeniu w Dissenter uchwalono większością głosów, nie podawać teraz żadnych reklamacyj do Parlamentu przeciwko prawu przysięgi, aby nie przypisać o kłopot Ministerstwo i nie uczynić przysięgę Religii jabłkiem niezgody między Królem a częścią narodu. Mniejszość jednakże nie chciała na to zezwolić. Times zapewnia, że sprawcami tego oporu byli ci sami, a mianowicie P. Hume, co to jako uniemani przyjaciele Greków zebrano w Anglii na ich wsparcie fundusze strwonili. (D. A.)

Owdowiała Królowa Mathilda Wirtemberska jest siostrą panującego teraz Króla Jerzego IV., narodzona d. 29. Września 1766, pierwsza córka Jerzego III., a czwarta z jego licznych dzieci; od lat trzydziestu nie widziała ojczyzny swojej; Jęj Królewska Mość poszła za mąż w roku 1797 za Xięcia Wirtemberskiego, który później został Królem.

W zamku Greenwichskim wzdłuż poręczy nad Tamizą, wystawiono altanę, a na tej pysznej namiót dla przyjęcia Królowej. W podłodze altany zrobiono otwór, pod który barka królewska płynęła, i gdy przybyła, wtedy Królowę za pomocą mechanicznego urządzenia z barki podniesiono do altany, gdzie dla niej świetne miejsce było przygotowane. Dla przyjęcia Królowej przybyli: Xiążę Klarencyi ze swoją małżonką, Xiężna Gloucester wraz z Xiężniczkami Zołiją i Augustą. Na domie inwalidów powiewała chorągiew królewska, i wszystkie dzwony wydawały odgłosy. Gdy Królowa w dniu 7. Czerwca wjeżdżała do Londynu przez most Westminsterki, powitano ją z parku St. James wystrzałami artylerji. Przy wnijsciu do pałacu oddawano jej honory wojskowe. Król wyszedł na przeciw niej, i przyjął ją przy wysiadaniu. Spotkanie się to było poręczajacym widokiem i nowy dowód miłości poczulącej dzieciem zmarłego Króla. — Lady Waldegrave mianowana jest Podkomorzyną owdowiałej Królowej Jejmości na czas jej pobytu w Anglii. W d. 7. Czerwca od godziny 2 do 5 z południa, przeszło 6 do

700 powozów z osobami znakomitemi, które jechały dla oddania uniżoności i dowiedzenia się o zdrowie wysokich gości. Położono dwie książki, jedną dla szlachty, która nie wysiadła z powozów, a drugą dla tych osób, które wchodziły do pałacu i swoje imiona zapisywały.

Gazety w Kanadzie wychodzące donoszą z d. 12. Maja bardzo ważną dla handlu wiadomość, że Monstreal, Kingston i Halifax mają być wolnymi portami ogłoszone.

Król Jmć wydał uchwałę Rady tajnej, na mocy której wszystkie opłaty tak zwane kotwiczne (*anchorage duties*) od obcych okrętów i ludzi na wyspach Gernsey, Jersey, Alderney i Sark od okrętów Angielskich nie pobierane, w skutek traktatów handlowych z Francją z d. 26. Stycznia 1826, z Danią z dnia 16. Stycznia 1824, z Prusami z dnia 2. Kwietnia 1824, z Szwecją i Norwegiją z d. 18. Marca 1826, z Hanowerem z d. 12. Czerwca 1824, z Zjednoczonymi Stanami Ameryki północnej z dnia 3. Lipca 1815, z miastami Anzeatyckimi z d. 29. Września 1825, z Kolumbią z d. 18. Kwietnia 1825, a z Państwami nad rzeką la Plata z d. 25. Lutego 1825 dla okrętów i łodzi pomienionych krajów zniesione zostały.

Podług gazety Indyjskiej, wychodzącej w Kalkucie z d. 19. Stycznia, Poselstwo Angielskie do Awy według raportu Posła P. Crawford z Sembiguen z d. 25. Grudnia, opuściło stolicę w d. 12. Grudnia po zawarciu traktatu handlowego. John Bull z d. 30. Stycznia donosi, że Poselstwo płynie rzeką Irrawady do Ranguhn. Sądzą w Kalkucie, iż uda się najprzód do Amherstown, a potem przybędzie do Kalkuty.

Dostrzegacz z Malacca zawiera pojedyncze okoliczności powstania w Państwie Chińskiem, a mianowicie w Tartarii zachodniej, wyjęte z gazet Pekinjskich, odebranych w Kantonie. Głową powstania jest Mahometanin, nazwiskiem Chang-Nik-Urb, z którym połączyli się Tartarzy zwani po chińsku Pao-Loo-Tih i Mahometanie z okolic Kashgar. Podług mapy księgarni w Kantonie, punkt tego powstania jest między 78ym stopniem wschodniej długości, a 40ym północnej szerokości, i oprócz tego w okolicy, którą gazeta Pekinu jako pustynią wystawia. Tu następują obszernie wiadomości, których gazety Angielskie udzielają o powstaniu w Chinach. Środki przez rząd przedsięwzięte okazują, że powstanie w Tartarii mocne sprawia obawy. Cesarz rozkazał stawić się 70 Oficerom, mającym sławę z czynności wojennych, dla wybrania z nich 30, którzy spieszenie udać się mają na teatr wojny. Wojsko w prowincjach Shanse i Kan

Shn, Lędące na leżach, w liczbie 20,000, jako też korpus złożony z Tartarów, ruszyły przeciwko buntownikom. Dowództwo nad wojskiem oddano Generałowi Chang Ling, byłemu Gubernatorowi Kantonu; ma on nieograniczoną władzę, i może działać oddzielnie od obudwóch Generałów, którzy mu są dodani jako Rady. Wielka pieczęć Państwa, którą ma, nadaje mu prawo, we wszystkich okolicznościach rozrządzać życiem i śmiercią. Monarcha zaleca surowość łączyć z łaskawością, i zapewnia wszystkim buntownikom, nawet hersztom, gdy się poddadzą, darować życie; ale grozi wytepić wszystkich tych, którzyby się broni cesarskiej opierałi.

Listy z Chin z d. 24. Stycznia donoszą, że cała prowincja Kashgar połączyła się z buntownikami Tartarskimi. (G. W.)

Mamy wiadomość, że Związek Grecki w Nowym Yorku i Albany, wysłał w d. 13. Maja z Nowego Yorku okręt »Sześciu braci« żywnością dla Greków ładowny. (D. A.)

.. Francją.

Minister sprawiedliwości złożył Królowi raport z zarządu sprawiedliwości z roku 1826. Podług tegoż powołano przed Sąd przysięgłych 6988 obecnych, a 603 nieobecnych, w ogóle 7591 kryminalnie oskarzonych. Z tych uwolniono 2650, a 4549 skazano, mianowicie na karę śmierci 150, na dożywotnią karę więzienia na galery 281, na więzienie galerowe na czas oznaczony 1139, do domów poprawy 1228, na karę pręgi 5, na wygnanie jednego, na utratę czci obywatelskiej jednego, na więzienie z karą pieniężną lub bez takowej 1487. Oprócz tego osądzono jeszcze 56 oskarzonych nie mających lat 16 na więzienie w domach poprawy na czas oznaczony.

Z 159,740 oskarzonych, którzy stawieni byli przed Sądem Policji poprawczej, uwolniono 25,356, skazano na roczne lub dłuższe więzienie 6004, na czas krótszy 21,285, na karę pieniężną 107,087, nakoniec skazano 8 Kapitanów na utratę prawa dowodzenia okrętami.

Co się dotyczy przewinień druku, z których największą część popełniona w Paryżu, Trybunał Paryżki w roku 1826 z 184 oskarzonych w 69 sprawach druku, 83 uwolnił, 53 wskazał na kary pieniężne, a 46 na kary pieniężne i więzienie, a z 43 zaskarżonych pism, nakazał konfiskatę 34.

Monitor z d. 11. Czerwca zawiera przyjęte już przez Izbę Parów prawo do ostatecznego uregulowania budżetu na r. 1825 i otworzenia dodatkowego kredytu na nadzwyczajne wydatki 1826.

Gwiazda donosi: Fregaty la Vestale pod Kapitanem Hr. d'Oysonville, i la Constance, pod Kapitanem Lenormant de Kergrist, wypłynęły w d. 9. Czerwca z Brestu, aby się połączyć z dywizyją okrętów pod Algierem, którą dowodzi Kapitan Coller.

P. Maubrenil, jak już donosiliśmy, na dzień 15. Czerwca, w którym sprawa jego przeciwko Władzy krajowej miała być wprowadzoną, wezwwał do stawienia się następujących świadków: P. Talleyranda, P. Vitrolles, P. Roux-Laborie, Jenerała Dupont, P. Anglés i P. Bourienne, którzy pewne rozkazy podpisali; dalej P. Ambray, Hr. Sesmaisons, Jenerała Savary, Jenerała Bertrand, Xięcia de Maret, Postów Austrii i Anglii, Margr. Brosses, P. Dacies, P. Foudras, byłego Inspektora jeneralnego Policji, Rustana, byłego Mameluka Napoleona, i jeszcze innych.

Burmistrz w Lille, Hr. Muysart, oznajmił tamedcznym mieszkańcom, że Król przyrzekł mu ustnie, iż miasto Lille odwiedzi w ciągu Września.

Paraguay, mówi Gwiazda, zostaje ciągle pod rządem Doktora Francji, który wszelkiego związku z innymi krajami nie dopuszcza. Sądzą powszechnie, iż skoro nastąpi pokój między Brazylją i Buenos-Ayres, Jenerał Alvear przedsięwzięnie wyprawę przeciwko Paraguay.

W Paryżu wyszła historia rewolucji Paragwajskiej (*Essai historique sur la revolution du Paraguay*) przez PP. Rengger i Longchamps, Doktorów nauki lekarskiej i Członków towarzystwa lekarskiego umiejętności naturalnych, którzy pisząc jako naoczni świadkowie, wystawiają sposób, którym udało się Doktorowi swoje ustalić władzę, gdy przez bojaźń i postrach osiadł tron Dyktatorski. Tu następują niektóre okoliczności, samego Doktora się dotyczące:

Rodriguez Francia jest rodem z Paraguay, nad którym teraz panuje Ojciec jego, rodowity Francuz, udał się w młodości do Portugalii, a z tamąd do Paraguay, gdzie wszedł w związku małżeńskie z Kreolką. Z początku był Adwokatem, potem Członkiem Cabildo, rady gminnej w Assumption, stolicy Paragwajskiej, dalej Akademię, nakoniec Dyktatorem. Rzadko się trafia, dojsć tak wysokiego stopnia bez krwi rozlewu; Doktor przelał dużo, lub kazał przelać, zianiam tąg osiągnął władzę.

Sam jeden mieszka w domu ze czterema niewolnikami, mianowicie małym negrem, mulattem i dwiema mulatkami, z którymi łagodniej

się obchodzi, aniżeli ze swoim ludem. Pierwsi dwaj są jego kamerdynerami i marształtaczami, jedna z mulatek trudni się kuchnią, druga garderobą.

Jego codzienne życie bardzo jest regularne. Rzadko zastają go w łóżku pierwsze promienia słońca. Skoro wstał, neger przynosi mu fajerkę, kociołek do herbaty i dzbanek wody, i własnymi rękoma sporządza sobie matę czyli herbatę Paragwajską. Po herbacie przechadza się między kolumnami, przytykającimi do podwórza jego domu, paląc zygaro. O godzinie ótej przychodzi balwierz, brudny, źle ubrany mulat; lecz ten jest jedynym członkiem fakultetu, któremu swoje dyktatorską szynję powierza. Poezem w szlafroku kartonowym, którego nawet gdy wsiada na konia, nie zdejmuje, udaje się do zewnętrznego przysionka pod kolumnami, i tam daje postuchanie. Później pracuje ze swoim Sekretarzem. W południe zasiada Doktor do stołu; obiad jego bardzo skromny, zawsze go sam dysponuje. Gdy kucharka powraca z zakupioną na targu żywnością, wyklada ją przed drzwiami gabinetu swojego Pana, wtedy ón to, co dla siebie wybrał, na stronę odkłada. Po obiedzie odpoczywa, dalej pracuje na nowo, wyjeżdża dla zwiedzenia koszar, szczególnie jzdy, gdzie sobie kazał wyporządzić mieszkanie. Na przejażdżce, chociaż ma koło siebie straż, uzbrojoną atoli pałaszem i dwiema parami pistoletów. Za powrotem zajmuje się znowu pracą, i wieczerza o 9 godzinie. O to rozdaje hasło, a powróciwszy, dla większego bezpieczeństwa sam zamyka drzwi swojego mieszkania. (G. W.)

Rossyja.

Gazety Berlińskie donoszą z Petersburga z d. 9. Czerwca: Jenerał Adjutant Dibicz, Szef sztabu jeneralnego, z podróży do Tiflis, i H:abia Capodistrias przybyli do tej stolicy. — Aby po wielu Gubernijach coraz więcej wzmagające się przemycania wódki utłumić i temu złemu, które porządek publiczny narusza i do zepsucia obyczajów przyczynia się, zapobiedz, rząd nasz wydał znowu surowe przepisy, podług których szynkarze, nie płacący kar pieniężnych podług kontraktów dzierżawnych na nich nałożonych, będą do wojska oddani, lub na Syberyją wysłani.

W ciągu roku zeszłego wynosił wywóz z Besarabii 4,127,345 rubli w wartości (2,250,042 rubli bydło, 1,062,910 rubli zboże i t. d.), i przywóz tylko 1,552,996 rubli, między którymi 937,352 rubli obcej monety. (D. A.)